

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ ΟΡΙΣΜΩΝ ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΕΕΣ

Εισαγωγή

Στο παρόν γλωσσάριο, παρέχονται σαφείς και απλοί ορισμοί τεχνικών όρων που χρησιμοποιούνται στην έκθεση, με σκοπό τη διευκόλυνση του αναγνώστη. Για τους επίσημους νομικούς ορισμούς, συνιστάται στους αναγνώστες να ανατρέχουν στα σχετικά νομοθετικά κείμενα.

Αναλυτικότεροι ορισμοί, καθώς και επεξηγήσεις σχετικά με τα θεσμικά όργανα, τη νομοθεσία, τους λογαριασμούς και τις πολιτικές της ΕΕ, διατίθενται στους εξής ιστότοπους:

- στον ιστότοπο της Υπηρεσίας Εκδόσεων της ΕΕ:

<http://eur-lex.europa.eu/browse/summaries.html?locale=el>

<http://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

- στους ιστότοπους των γενικών διευθύνσεων της Επιτροπής, παραδείγματος χάριν:

http://ec.europa.eu/budget/explained/glossary/glossary_en.cfm

https://ec.europa.eu/agriculture/glossary_el

http://ec.europa.eu/regional_policy/el/policy/what/glossary

https://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/support/reference_term_s.html

A

Ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ):

Το άθροισμα των εισοδημάτων των κατοίκων μιας οικονομίας σε μια δεδομένη περίοδο. Το ΑΕΕ χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό του ανώτατου ορίου των πληρωμών της ΕΕ ενός συγκεκριμένου έτους, οι οποίες δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 1,20 % του ΑΕΕ της. Η εισφορά κράτους μέλους στα έσοδα της ΕΕ υπολογίζεται σε μεγάλο βαθμό βάσει του ΑΕΕ του, ως ποσοστού του αθροίσματος των ΑΕΕ όλων των χωρών της ΕΕ.

Άμεσες ενισχύσεις / άμεση στήριξη:

Ενισχύσεις στήριξης του εισοδήματος που καταβάλλονται σε γεωργούς στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων των συνδεδεμένων ενισχύσεων και των αποσυνδεδεμένων αλλά συνδεδεμένων με την έκταση ενισχύσεων.

Άμεση διαχείριση:

Διαχείριση (επιλογή αναδόχων, παροχή επιχορηγήσεων, μεταφορά κονδυλίων, παρακολούθηση δραστηριοτήτων κ.λπ.) ταμείου ή προγράμματος άμεσα από την ίδια την Επιτροπή, σε αντιδιαστολή προς την *επιμερισμένη διαχείριση*.

Ανάληψη υποχρέωσης:

Δέσμευση ποσού από τον προϋπολογισμό για τη χρηματοδότηση συγκεκριμένων στοιχείων δαπανών, εφόσον πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Η δέσμευση των εν λόγω ποσών παρέχει στην ΕΕ τη δυνατότητα να υπογράψει συμβάσεις και συμφωνίες επιχορήγησης και να λαμβάνει άλλες αποφάσεις με δημοσιονομικό αντίκτυπο.

Αντίκτυπος:

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης των *επιδόσεων*, οι περισσότερο μακροπρόθεσμες κοινωνικο-οικονομικές συνέπειες, οι οποίες μπορούν να παρατηρηθούν ορισμένο διάστημα μετά την ολοκλήρωση ενός έργου ή προγράμματος.

Ανώτατο όριο:

Όρια για τις δαπάνες ή τα έσοδα που καθορίζονται βάσει νόμου ή συμφωνίας, όπως στην απόφαση περί ιδίων πόρων ή το *πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο*. Όσον αφορά τις αναλήψεις υποχρεώσεων, το ΠΔΠ θεσπίζει ένα επιμέρους ετήσιο ανώτατο όριο για κάθε τομέα δαπανών, ενώ για τις πιστώσεις πληρωμών ισχύει ένα συνολικό ετήσιο ανώτατο όριο.

Αξιολόγηση:

Εκτίμηση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας, της συνοχής, της συνάφειας και της προστιθέμενης αξίας της ΕΕ που εξασφαλίζει μια συγκεκριμένη παρέμβαση της ΕΕ.

Απαλλαγή:

Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την απαλλαγή της Επιτροπής από την ευθύνη για τη διαχείριση και το κλείσιμο προϋπολογισμού βάσει σύστασης του Συμβουλίου, καθώς και της ετήσιας έκθεσης και της *δήλωσης αξιοπιστίας* του ΕΕΣ.

Αποδέκτης:

Όρος που χρησιμοποιείται στον δημοσιονομικό κανονισμό και αναφέρεται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που λαμβάνει δάνειο, εγγύηση ή επένδυση από χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ χρηματοοικονομικό μέσο. Ο όρος χρησιμοποιείται ακόμη για φυσικό ή νομικό πρόσωπο που δεν λαμβάνει μεν επιδότηση, επωφελείται ωστόσο από συγκεκριμένη χρηματοδοτούμενη από την ΕΕ δραστηριότητα, όπως πρόσωπο που παρακολουθεί πρόγραμμα κατάρτισης χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ ή συμμετέχων σε πρωτοβουλία για την αύξηση της απασχόλησης (βλέπε επίσης *δικαιούχος*).

Αποδέσμευση:

Πράξη με την οποία ακυρώνεται προηγούμενη *ανάληψη υποχρέωσης* (ή μέρος αυτής).

Αποσυνδεδεμένη στήριξη:

Στήριξη που δεν είναι συνδεδεμένη με την παραγωγή συγκεκριμένου γεωργικού προϊόντος.

Αποτέλεσμα:

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης των *επιδόσεων*, πρόκειται για τη μετρήσιμη άμεση επίδραση έργου ή προγράμματος.

Απόφαση περί συμμόρφωσης:

Επίσημη απόφαση της Επιτροπής στην οποία προσδιορίζονται τα ποσά τα οποία τα κράτη μέλη οφείλουν να επιστρέψουν κατόπιν διαδικασίας εκκαθάρισης ως προς τη συμμόρφωση.

Αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή:

Τα αρμόδια για την κατάρτιση του προϋπολογισμού της ΕΕ θεσμικά όργανα, ήτοι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο Υπουργών.

Αρχή πιστοποίησης:

Οντότητα που διενεργεί ελέγχους επί των δαπανών που δηλώνουν οι *διαχειριστικές αρχές* για την επαλήθευση της νομιμότητας και της κανονικότητάς τους, προκειμένου στη συνέχεια να παρέχει σχετική διασφάλιση στην Επιτροπή.

B**Γ****Δ****Δειγματοληψία νομισματικής μονάδας (Monetary unit sampling, MUS):**

Μέθοδος στατιστικής δειγματοληψίας στο πλαίσιο της οποίας κάθε ευρώ που δαπανάται έχει ίση πιθανότητα επιλογής για εξέταση. Όσον αφορά τις πράξεις, η εφαρμογή της δειγματοληψίας νομισματικής μονάδας διασφαλίζει ότι η πιθανότητα επιλογής μιας πράξης είναι αναλογική προς το μέγεθός της. Η στατιστική φύση της δειγματοληψίας νομισματικής μονάδας καθιστά δυνατή την αναγωγή των αποτελεσμάτων από το δείγμα στον συνολικό πληθυσμό.

Δήλωση αξιοπιστίας:

Δήλωση που παρέχει ετησίως το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Περιέχει την ελεγκτική γνώμη του Συνεδρίου σχετικά με την

αξιοπιστία των λογαριασμών του συνόλου των εσόδων και των δαπανών της ΕΕ, καθώς και σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των *πράξεων* στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί. Είναι γνωστή και ως «DAS», από τον γαλλικό όρο «*Déclaration d'assurance*».

Δημοσιονομική στήριξη:

Μέσο χορήγησης αναπτυξιακής βοήθειας (τομέας 4 του ΠΔΠ — «Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας», ΕΤΑ). Η δημοσιονομική στήριξη συνίσταται σε πληρωμές προς το εθνικό δημόσιο ταμείο μιας χώρας-εταίρου και εμπεριέχει την αξιολόγηση των επιδόσεων, την ανάπτυξη ικανοτήτων και τον διάλογο πολιτικής με τη χώρα-εταίρο. Η Επιτροπή διακρίνει τρία είδη δημοσιονομικής στήριξης: συμβάσεις «χρηστής διακυβέρνησης και ανάπτυξης», «τομεακών μεταρρυθμίσεων» και «δημιουργίας κρατικού μηχανισμού».

Δημοσιονομικός κανονισμός:

Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της ΕΕ. Ο δημοσιονομικός κανονισμός αποτελεί το κύριο σημείο αναφοράς σχετικά με τις αρχές και τις διαδικασίες που διέπουν την κατάρτιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ και τον έλεγχο των οικονομικών της ΕΕ.

Διαχειριστική αρχή:

Εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή (ή ιδιωτικός φορέας) που ορίζεται από κράτος μέλος για τη διαχείριση ενός επιχειρησιακού προγράμματος. Στα καθήκοντά της συγκαταλέγονται η επιλογή των προς χρηματοδότηση έργων, η παρακολούθηση της υλοποίησής τους και η υποβολή στοιχείων στην Επιτροπή σχετικά με διάφορες οικονομικές πτυχές και τα επιτυγχανόμενα αποτελέσματα. Επίσης, επιβάλλει δημοσιονομικές διορθώσεις σε δικαιούχους σε συνέχεια ελέγχων που διενεργούνται από την Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο ή οποιαδήποτε αρχή του οικείου κράτους μέλους (π.χ. ελεγκτικές αρχές).

Δικαιούχος:

Φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εισπράττει επιδότηση από τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Διορθωτική ικανότητα:

Εκτιμώμενο ύψος των δαπανών που συνδέονται με την παραβίαση νομικών και συμβατικών διατάξεων και εντοπίζονται και διορθώνονται από την αρμόδια ΓΔ της Επιτροπής / τις αρμόδιες αρχές μετά την έγκριση της πληρωμής. Ο όρος αναφέρεται επίσης στην ικανότητα αρχής του κράτους μέλους ή ΓΔ της Επιτροπής να εντοπίζει και να διορθώνει παράτυπες δαπάνες.

E

Ειδική εκτίμηση:

Συγκεκριμένη εκτίμηση για κάθε σημαντικό τομέα δραστηριότητας της ΕΕ, που συμπληρώνει τη *δήλωση αξιοπιστίας* του ΕΕΣ, σύμφωνα με τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το ΕΕΣ θεωρεί ειδικές εκτιμήσεις τα κεφάλαια της ετήσιας έκθεσής του που περιέχουν εκτίμηση όσον αφορά την κανονικότητα ενός τομέα του *πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου*, την οικονομική και δημοσιονομική διαχείριση και τις επιδόσεις.

Εισροές:

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης των *επιδόσεων*, τα οικονομικά, ανθρώπινα, υλικά, οργανωτικά ή ρυθμιστικά μέσα που είναι αναγκαία για την υλοποίηση μιας πολιτικής, ενός προγράμματος ή ενός έργου.

Εκροές:

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης των *επιδόσεων*, όσα παράγονται ή επιτυγχάνονται με τους πόρους που χορηγήθηκαν σε έργο ή πρόγραμμα (π.χ. κύκλοι μαθημάτων για την επιμόρφωση νέων ανέργων, αριθμός μονάδων επεξεργασίας λυμάτων ή χιλιόμετρα κατασκευασθέντος οδικού δικτύου κ.λπ.).

Εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος:

Η από μέρους μας ετήσια βέλτιστη εκτίμηση του σφάλματος που περιέχει μια κατηγορία πληρωμών. Υπολογίζεται βάσει των αποτελεσμάτων των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβάλλουμε αντιπροσωπευτικό δείγμα πράξεων. Εκφράζεται ως το ποσοστό των εσφαλμένων πληρωμών επί της συνολικής αξίας τους. Το ποσοστό αυτό βρίσκεται, με πιθανότητα 95 %, εντός *διαστήματος εμπιστοσύνης* που οριοθετείται μεταξύ ενός κατώτατου και ενός ανώτατου ορίου.

Ελεγκτική αρχή:

Οντότητα, παραδείγματος χάριν κρατική υπηρεσία ή υπουργείο οικονομικών, που διενεργεί ελέγχους συστημάτων και ελέγχους των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο *επιχειρησιακού προγράμματος* και υποβάλλει τις διαπιστώσεις της στις αρμόδιες *αρχές διαχείρισης και πιστοποίησης*. Η ελεγκτική αρχή υποβάλλει ετησίως έκθεση στην Επιτροπή, με την οποία της παρέχει διασφάλιση σχετικά με την ορθή λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και, συνεπώς, σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πιστοποιημένων δαπανών. Η εν λόγω αρχή πρέπει να είναι ανεξάρτητη από τους οργανισμούς που διαχειρίζονται τα κονδύλια.

Έμμεσες δαπάνες:

Δαπάνες, γνωστές και ως «γενικά έξοδα», οι οποίες συμβάλλουν στην υλοποίηση έργου ή δράσης της ΕΕ, αλλά και σε άλλες δραστηριότητες του *δικαιούχου*. Οι εν λόγω δαπάνες δεν συνδέονται άμεσα με το έργο ή τη δράση της ΕΕ και δεν μπορούν να καταλογιστούν σε αυτά, αλλά κατανέμονται μεταξύ των διαφορετικών δραστηριοτήτων του δικαιούχου βάσει διαφόρων παραμέτρων (παραγόντων κόστους).

Εμπιστοσύνη (διάστημα εμπιστοσύνης):

Το πραγματικό επίπεδο σφάλματος μπορεί να γίνει γνωστό μόνον με την υποβολή του συνόλου των πράξεων σε ελεγκτικές δοκιμασίες. Στο πλαίσιο της βάσει δείγματος προσέγγισης, υπολογίζουμε αντ' αυτού διάστημα εμπιστοσύνης 95%. Αυτό σημαίνει ότι θεωρούμε πως υπάρχει 95% πιθανότητα το πραγματικό επίπεδο σφάλματος να βρίσκεται εντός του συγκεκριμένου διαστήματος.

Ενδεχόμενη υποχρέωση:

Στη λογιστική, υποχρέωση που ενδέχεται να προκύψει, ανάλογα με την έκβαση αβέβαιου μελλοντικού γεγονότος. Εγγράφεται στους λογαριασμούς εφόσον είναι πιθανή και το σχετικό ποσό μπορεί να εκτιμηθεί εύλογα.

Ενδιάμεση επανεξέταση:

Επανεξέταση των κύριων πτυχών της μέχρι τούδε υλοποίησης του *πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου*, λαμβανομένων υπόψη της οικονομικής κατάστασης κατά τον χρόνο της επανεξέτασης και των οικονομικών προβλέψεων (η πλέον πρόσφατη δημοσιεύθηκε το 2016).

Ενδιάμεση πληρωμή:

Πληρωμή από την ΕΕ προς *δικαιούχο*, βάσει δήλωσης που ο τελευταίος υποβάλλει, πραγματοποιούμενη πριν από την ολοκλήρωση του οικείου έργου ή της οικείας δράσης. Κατά κανόνα, ενδιάμεσες πληρωμές πραγματοποιούνται εφόσον η πρόοδος του έργου ή της δράσης είναι ικανοποιητική βάσει των οριζόμενων στη σχετική σύμβαση ή συμφωνία επιχορήγησης.

Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας («de minimis»):

Ποσά κρατικών ενισχύσεων έως ένα συγκεκριμένο όριο (ανά αποδέκτη και εντός περιόδου τριών ετών) που θεωρούνται συμβατά με την ενιαία αγορά και, ως εκ τούτου, εξαιρούνται από την απαίτηση έγκρισής τους από την Επιτροπή.

Ενοποιημένοι λογαριασμοί (της ΕΕ):

Οι συνολικοί λογαριασμοί όλων των θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ, όπως παρουσιάζονται από την Επιτροπή σε ενιαίο συγκεφαλαιωτικό έγγραφο, από το οποίο εξαιρούνται ποσά που τυχόν έχουν καταβάλει ή οφείλουν το ένα στο άλλο.

Επένδυση μετοχικού κεφαλαίου:

Η παροχή κεφαλαίων σε εταιρεία, επενδύμενων άμεσα ή έμμεσα, έναντι απόκτησης πλήρους ή μερικής κυριότητας της εταιρείας αυτής, με δυνατότητα του επενδυτή να αναλάβει μέρος του διαχειριστικού ελέγχου της επιχείρησης και να συμμετέχει στα κέρδη της. Οι επενδυτές ανακτούν τα επενδυθέντα κεφάλαια μόνο με την πώληση των μεριδίων τους ή τη ρευστοποίηση των (καθαρών) στοιχείων ενεργητικού της εταιρείας. Γνωστή και ως «εισφορά κεφαλαίου».

Επιδόσεις:

Ο βαθμός στον οποίο τα έργα ή τα προγράμματα συμμορφώνονται με τις αρχές της *χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης*.

Επιλογές απλουστευμένου κόστους:

Μέσο για τον υπολογισμό των ποσών των επιχορηγήσεων ανεξαρτήτως των δαπανών που πράγματι πραγματοποιήθηκαν. Τα κύρια είδη επιλογών απλουστευμένου κόστους είναι το τυποποιημένο μοναδιαίο κόστος, οι ενιαίοι συντελεστές χρηματοδότησης (υπολογιζόμενοι ως ποσοστό των άλλων κατηγοριών επιλέξιμων δαπανών) και τα κατ' αποκοπήν ποσά (συνδεδεμένα με συγκεκριμένες *εκροές ή αποτελέσματα*).

Επιμερισμένη διαχείριση:

Μέθοδος εκτέλεσης του προϋπολογισμού της ΕΕ, στο πλαίσιο της οποίας, σε αντίθεση με τα ισχύοντα στην περίπτωση της *άμεσης διαχείρισης*, η Επιτροπή εκχωρεί μεν την εκτέλεση καθηκόντων στα κράτη μέλη, διατηρεί ωστόσο την τελική ευθύνη. Το κράτος μέλος διοχετεύει τα κονδύλια στους *δικαιούχους* και τους *(τελικούς) αποδέκτες* (μέσω των *οργανισμών πληρωμών* στην περίπτωση της γεωργικής και αγροτικής ανάπτυξης και των *διαχειριστικών αρχών* στην περίπτωση πληρωμών στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης). Το κράτος μέλος έχει την κύρια ευθύνη για την ανάπτυξη συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, το οποίο πληροί τις απαιτήσεις των κανονισμών, διασφαλίζοντας την αποτελεσματική λειτουργία του εν λόγω συστήματος και την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση τυχόν παρατυπιών.

Επιφύλαξη:

Στο πλαίσιο της *ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων*, ο γενικός διευθυντής διατυπώνει επιφύλαξη, όταν είτε αδυνατεί να επιβεβαιώσει την κανονικότητα σημαντικού τμήματος των πληρωμών της ΓΔ είτε υπάρχουν δυνητικά σοβαρές επιπτώσεις για τη φήμη της Επιτροπής.

Επιχειρησιακό πρόγραμμα:

Εγκεκριμένο από την Επιτροπή πρόγραμμα επενδύσεων κράτους μέλους, χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ. Λαμβάνει τη μορφή συνεκτικής δέσμης προτεραιοτήτων και περιλαμβάνει μέτρα στο πλαίσιο των οποίων συγχρηματοδοτούνται έργα καθ' όλη τη διάρκεια του επταετούς *πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου*.

Επιχορηγήσεις:

Άμεσες χρηματοδοτικές εισφορές από τον προϋπολογισμό για τη χρηματοδότηση δράσεων που συμβάλλουν στην υλοποίηση συγκεκριμένου τμήματος πολιτικής της ΕΕ ή στηρίζουν τη λειτουργία φορέα που επιδιώκει στόχο γενικού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος ή στόχο εντασσόμενο στο πλαίσιο πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Έσοδα με ειδικό προορισμό:

Έσοδα τα οποία, λόγω της προέλευσής τους, προορίζονται για συγκεκριμένες δαπάνες (π.χ. εισφορές κρατών μελών ή τρίτων χωρών σε συγκεκριμένα ερευνητικά προγράμματα). Πρόκειται για εξαίρεση από την αρχή του προϋπολογισμού που ορίζει ότι το σύνολο των εσόδων πρέπει να καλύπτει το σύνολο των δαπανών.

Ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων:

Εσωτερική έκθεση διαχείρισης υποβαλλόμενη στους Επιτρόπους από τον γενικό διευθυντή κάθε ΓΔ της Επιτροπής. Η ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων καλύπτει τη διαχείριση και το σύστημα εσωτερικού ελέγχου της οικείας ΓΔ, καθώς και τις επιδόσεις της σε σχέση με τους βασικούς στόχους και τις δραστηριότητες που προσδιορίζονται στο σχέδιο διαχείρισής της. Περιλαμβάνει δήλωση του γενικού διευθυντή ή του προϊσταμένου της υπηρεσίας σχετικά με τις χρηματοοικονομικές πληροφορίες που περιέχονται στην έκθεση.

Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ):

Πρόκειται για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, τα οποία στο πλαίσιο του *πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου* της περιόδου 2014-2020, υπήχθησαν σε κοινούς κανόνες (κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 - «κανονισμός περί κοινών διατάξεων»). Από κοινού, τα εν λόγω πέντε υπό *επιμερισμένη διαχείριση* ταμεία αντιπροσωπεύουν πάνω από το ήμισυ των δαπανών της ΕΕ. Γενικός στόχος τους είναι η μείωση των περιφερειακών ανισορροπιών στην ΕΕ.

Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ):

Μηχανισμός στήριξης των επενδύσεων που βασίζεται σε κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και υλοποιείται μέσω συμφωνίας μεταξύ της ΕΤΕπ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για την κινητοποίηση χρηματοδότησης για στρατηγικά έργα σε ολόκληρη την ΕΕ.

Z**H****Θ****I****Ίδιοι πόροι:**

Έσοδα του προϋπολογισμού της ΕΕ βάσει των Συνθηκών, της σχετικής νομοθεσίας εφαρμογής τους και του ετήσιου προϋπολογισμού. Η σημαντικότερη πηγή «παραδοσιακών» ιδίων πόρων είναι οι τελωνειακοί δασμοί. Υπάρχει επίσης ίδιος πόρος που βασίζεται στον ΦΠΑ και άλλος που βασίζεται στο ΑΕΕ.

K**Καθεστώς βασικής ενίσχυσης (ΚΒΕ):**

Το καθεστώς αυτό, το οποίο αντικατέστησε το καθεστώς ενιαίας ενίσχυσης, τέθηκε σε ισχύ το 2015, μετά τη μεταρρύθμιση της *κοινής γεωργικής πολιτικής* του 2013. Βασίζεται σε δικαιώματα ενίσχυσης που χορηγούνται για τις επιλέξιμες εκτάσεις που δήλωσε ο αιτών το 2015. Κάθε δικαίωμα ενίσχυσης που ενεργοποιείται με ένα εκτάριο επιλέξιμης γης παρέχει δικαίωμα για ενίσχυση στο πλαίσιο του ΚΒΕ ίση με την αξία των δικαιωμάτων ενίσχυσης. Το ΚΒΕ εφαρμόζεται σε 18 κράτη μέλη και το 2016 ήταν το πρώτο έτος κατά το οποίο οι ενισχύσεις καταβλήθηκαν βάσει των εν λόγω νέων κανόνων.

Καθεστώς ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης:

Συνδεδόμενο με την έκταση καθεστώς ενισχύσεων εφαρμοζόμενο σε δέκα κράτη μέλη, στο πλαίσιο του οποίου καταβάλλονται ενιαία ποσά ενίσχυσης ανά εκτάριο.

Κανονικότητα:

Ο βαθμός στον οποίο οι *πράξεις* έχουν διενεργηθεί σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας και των συναφών συμβάσεων.

Κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ):

Μηχανισμός που δημιουργήθηκε το 1962 για τη διασφάλιση, μεταξύ άλλων, της επισιτιστικής ασφάλειας και παράλληλα την εξασφάλιση δίκαιου βιοτικού επιπέδου στους γεωργούς της ΕΕ. Η ΚΓΠ υπέστη σημαντικές μεταρρυθμίσεις το 1992, το 2003 και το 2013.

Κρατικές ενισχύσεις:

Οποιοδήποτε είδος άμεσης ή έμμεσης χρηματοδοτικής στήριξης από εθνικές δημόσιες αρχές προς επιχειρήσεις, το οποίο στρεβλώνει ή απειλεί να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής. Η

Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαγορεύει γενικώς τις κρατικές ενισχύσεις στο πλαίσιο της κοινής αγοράς, πλην των δεόντως αιτιολογημένων περιπτώσεων. Οι κανόνες της ΕΕ περί κρατικών ενισχύσεων προσδιορίζουν τις περιπτώσεις κατά τις οποίες τέτοιου είδους στήριξη θεωρείται ότι στρεβλώνει (ή απειλεί να στρεβλώσει) τον ανταγωνισμό. Η Επιτροπή είναι αποκλειστικώς αρμόδια να αξιολογεί τη συμβατότητα των κρατικών ενισχύσεων με τους ισχύοντες κανόνες. Οι αποφάσεις της στον τομέα αυτό υπόκεινται στον έλεγχο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Λ

Λογική παρέμβασης:

Εννοιολογικό πλαίσιο που καταδεικνύει με ποιον τρόπο οι εκτιμώμενες ανάγκες και οι επιδιωκόμενοι στόχοι συνδέονται με τη δράση της ΕΕ, καθώς και με το προσδοκώμενο αποτέλεσμα της.

Μ

Μεγάλο έργο:

Μεγάλης κλίμακας επιχείρηση που περιλαμβάνει σειρά έργων, δραστηριοτήτων ή υπηρεσιών και αποσκοπεί στην ολοκλήρωση μιας αδιαίρετης εργασίας συγκεκριμένης οικονομικής ή τεχνικής φύσης με σαφώς καθορισμένους στόχους. Στους κανονισμούς ορίζονται οικονομικά όρια πέραν των οποίων οι επιχειρήσεις θεωρούνται μεγάλα έργα και, ως εκ τούτου, υπόκεινται σε ειδική έγκριση της Επιτροπής βάσει ανεξάρτητης αξιολόγησης της ποιότητας. Για τις *περιόδους προγραμματισμού 2007-2013 και 2014-2020* το όριο είναι κατά κανόνα τα 50 εκατομμύρια ευρώ.

Μεταφορά στο επόμενο οικονομικό έτος:

Η αιτιολογημένη σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον *δημοσιονομικό κανονισμό* μεταφορά εγκεκριμένων αλλά μη χρησιμοποιημένων *πιστώσεων* από ένα οικονομικό έτος στο επόμενο. Οι δαπάνες και τα έσοδα κατά κανόνα προγραμματίζονται και εγκρίνονται για ένα έτος κάθε φορά («αρχή της ετήσιας διάρκειας του προϋπολογισμού»). Όσον αφορά τις επιχειρησιακές δαπάνες, η μεταφορά πιστώσεων αποτελεί εξαίρεση από την αρχή αυτή. Όσον αφορά τις διοικητικές δαπάνες, ωστόσο, η αυτόματη μεταφορά πιστώσεων αποτελεί συνήθη πρακτική για την εξόφληση τιμολογίων που παρελήφθησαν το έτος μετά την υλοποίηση της αντίστοιχης δραστηριότητας.

Μέτρα για την αγορά:

Δημόσια παρέμβαση στις γεωργικές αγορές για την άμβλυση των επιπτώσεων τυχόν μειώσεων των τιμών και την αντιμετώπιση διαρθρωτικών δυσχερειών στην αγορά, καθώς και τομεακή στήριξη (παραδείγματος χάριν για τα οπωροκηπευτικά, τον αμπελοοινικό τομέα και τα σχολικά προγράμματα).

Μόνιμος βοσκότοπος:

Η γη που χρησιμοποιείται για την ανάπτυξη αγρωστωδών ή άλλων ποωδών κτηνοτροφικών φυτών (είτε σπαρμένων είτε αυτοφυών) επί περισσότερα από πέντε συναπτά έτη και δεν έχει περιληφθεί στο σύστημα αμειψισποράς της εκμετάλλευσης.

N**Ξ****O****Οικολογικός προσανατολισμός:**

Καθεστώς άμεσων ενισχύσεων που θεσπίστηκε στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της ΚΓΠ του 2013 για την προαγωγή φιλικών προς το περιβάλλον γεωργικών πρακτικών. Οι γεωργοί που λαμβάνουν *άμεση στήριξη* στο πλαίσιο του *καθεστώτος βασικής ενίσχυσης (ΚΒΕ)* ή του *καθεστώτος ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης (ΚΕΣΕ)* υποχρεούνται να διαφοροποιούν τις καλλιέργειές τους, να διατηρούν τους υφιστάμενους *μόνιμους βοσκότοπους* και να δημιουργούν «περιοχές οικολογικής εστίασης». Εφόσον οι προϋποθέσεις αυτές πληρούνται, οι γεωργοί μπορούν επίσης να επωφεληθούν από την ενίσχυση οικολογικού προσανατολισμού.

«Οικονομικές καταστάσεις — Συζήτηση και ανάλυση» (Financial Statement Discussion and Analysis):

Επεξήγηση σημαντικών στοιχείων, πράξεων και συμβάντων που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις μιας οντότητας και των παραγόντων που τα επηρέασαν.

Οικονομικό αποτέλεσμα:

Η διαφορά, στους ενοποιημένους λογαριασμούς της ΕΕ, μεταξύ των συνολικών εσόδων και των συνολικών δαπανών. Σκοπός αυτού του αποτελέσματος «σε δεδουλευμένη βάση» είναι η παρουσίαση του οικονομικού αντικτύπου διαφόρων συμβάντων στους λογαριασμούς του συγκεκριμένου οικονομικού έτους. Ως εκ τούτου, το οικονομικό αποτέλεσμα διαφέρει από το αποτέλεσμα εκτέλεσης του προϋπολογισμού, το οποίο παρουσιάζει τη διαφορά μεταξύ των εσόδων (εισπραχθέντα ταμειακά διαθέσιμα) και των πραγματοποιηθεισών πληρωμών.

Ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου (ΟΣΔΕ):

Σύστημα που χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη για τη διαχείριση και τον έλεγχο των πληρωμών προς γεωργούς στο πλαίσιο της *κοινής γεωργικής πολιτικής*. Αποτελείται από βάσεις δεδομένων στις οποίες αποθηκεύονται τα στοιχεία γεωργών, αιτήσεων ενίσχυσης, ζωικού κεφαλαίου και δικαιωμάτων ενίσχυσης, και από τη βάση δεδομένων LPIS.

Οργανισμός πιστοποίησης:

Το αντίστοιχο της *ελεγκτικής αρχής* στον γεωργικό τομέα. Πρόκειται για δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα που ορίζεται από το κράτος μέλος ως υπεύθυνος για την πιστοποίηση των λογαριασμών του διαπιστευμένου *οργανισμού πληρωμών* ως προς το αληθές, την πληρότητα και την ακρίβεια.

Οργανισμός πληρωμών:

Το ισοδύναμο των αρχών διαχείρισης και πιστοποίησης στον γεωργικό τομέα. Ο φορέας αυτός διορίζεται από τις εθνικές αρχές για τη διαχείριση και τον έλεγχο της *άμεσης στήριξης* και των *μέτρων για την αγορά*.

Όριο σημαντικότητας:

Το επίπεδο εσφαλμένων ή *παράτυπων* δαπανών, σε σχέση με τις ελεγχθείσες δαπάνες της ΕΕ, πέραν του οποίου το σφάλμα θεωρείται σημαντικό, ή ουσιώδες, για τους σκοπούς του ελέγχου και πιθανό να επηρεάσει τον χρήστη των *ενοποιημένων λογαριασμών της ΕΕ*. Για τη διατύπωση της ελεγκτικής γνώμης του, το ΕΕΣ χρησιμοποιεί το 2 % ως όριο σημαντικότητας, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τη φύση και το περιβάλλον των διαπιστωθέντων *σφαλμάτων*.

Π**Παρατυπία:**

Πράξη ή παράλειψη που συνεπάγεται μη συμμόρφωση με τους κανόνες της ΕΕ (ή άλλους συναφείς κανόνες) και έχει δυνητικά επιζήμιο αντίκτυπο στα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ. Οι παρατυπίες μπορεί να είναι αποτέλεσμα ακούσιων *σφαλμάτων* τόσο των δικαιούχων όσο και των αρχών που είναι αρμόδιες για την πραγματοποίηση των πληρωμών. Η εσκεμμένη παρατυπία ενδέχεται να συνιστά απάτη.
(Βλέπε επίσης *σφάλμα*)

Περίοδος προγραμματισμού:

Το πολυετές πλαίσιο εντός του οποίου σχεδιάζονται και εκτελούνται οι δαπάνες. Η διάρκεια μιας περιόδου προγραμματισμού ενδέχεται να υπερβαίνει κατά πολύ τη διάρκεια του τομέα του *πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου* στο πλαίσιο του οποίου πραγματοποιούνται οι δαπάνες. Αυτό οφείλεται κυρίως στους κανόνες που διέπουν τους οριστικούς λογαριασμούς και το κλείσιμο των *επιχειρησιακών προγραμμάτων*. Παραδείγματος χάριν, η τελική λογιστική χρήση για τα προγράμματα της περιόδου 2014-2020 στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής θα λήξει στα μέσα του 2024.

Πίστωση:

Ποσό που εγκρίνεται στον προϋπολογισμό για συγκεκριμένο σκοπό.

Πολλαπλή συμμόρφωση:

Μηχανισμός στο πλαίσιο της *κοινής γεωργικής πολιτικής*, βάσει του οποίου οι γεωργοί, προκειμένου να εισπράξουν το πλήρες ποσό της ενίσχυσης, υποχρεούνται να συμμορφώνονται με ένα σύνολο κανόνων σχετικά με το περιβάλλον, τη δημόσια υγεία και την υγεία των ζώων, την καλή μεταχείριση των ζώων και τη διαχείριση της γης.

Πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ):

Το πολυετές σχέδιο δαπανών της ΕΕ. Στο ΠΔΠ ορίζονται οι προτεραιότητες όσον αφορά τις δαπάνες, καθώς και τα ποσά που μπορεί κατ' ανώτατο όριο να δαπανήσει η ΕΕ σε συγκεκριμένο τομέα εντός συγκεκριμένης πολυετούς περιόδου. Το τρέχον ΠΔΠ καλύπτει την περίοδο 2014-2020, ενώ τα προηγούμενα κάλυπταν τις περιόδους 2007-2013 και 2000-2006. Το ΠΔΠ διαιρείται σε έξι μέρη, ή τομείς.

Ποσοστό εναπομένοντος σφάλματος/κινδύνου:

Το εναπομένον μερίδιο των δαπανών που δεν είναι νόμιμες και κανονικές αφού συνυπολογιστούν όλα τα διορθωτικά μέτρα. Οι όροι «κίνδυνος» και «σφάλμα» χρησιμοποιούνται ως ταυτόσημοι, αλλά σε διαφορετικούς τομείς δαπανών.

Πράξη:

Είσπραξη, πληρωμή ή αποδεδειγμένη χρήση προκαταβολής, εγκριθείσα από την Επιτροπή και εγγραφείσα στους λογαριασμούς.

Πρόβλεψη:

Στη λογιστική, υποχρέωση αβέβαιου χρόνου ή ποσού που εγγράφεται στον ισολογισμό.

Πρόταση κανονισμού «omnibus»:

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της ΕΕ και με τροποποιήσεις στους κανόνες για διάφορους τομείς δαπανών της ΕΕ. Πρόκειται για έγγραφο της Επιτροπής (COM(2016) 605 final) που αποσκοπεί στην τροποποίηση και απλούστευση πολλών κανονισμών που ισχύουν επί του παρόντος για τα *Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία*.

Προϋπολογιζόμενη δαπάνη:

Έγγραφο που καταρτίζεται από χώρα-εταίρο, εγκρίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και περιέχει πρόγραμμα εργασίας. Προβλέπει τις δραστηριότητες που πρόκειται να πραγματοποιηθούν, τους αναγκαίους για την υλοποίησή τους οικονομικούς, ανθρώπινους και υλικούς πόρους, καθώς και τις διαδικασίες που πρέπει να εφαρμοστούν.

Σ**Στρατηγική «Ευρώπη 2020»:**

Η δεκαετής στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την απασχόληση και την ανάπτυξη που δρομολογήθηκε το 2010 με σκοπό τη δημιουργία των συνθηκών για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Συμφωνίες εταιρικής σχέσης:

Συμφωνίες μεταξύ της Επιτροπής και κάθε κράτους μέλους χωριστά, σκοπός των οποίων είναι να διασφαλίζουν ότι τα κονδύλια δαπανώνται σύμφωνα με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020».

Σύναψη δημόσιων συμβάσεων:

Η διαδικασία διά της οποίας η ΕΕ, οι εθνικές, περιφερειακές και τοπικές δημόσιες αρχές ή οι οργανισμοί δημόσιου δικαίου, προμηθεύονται εμπορεύματα, υπηρεσίες και έργα. Οι ιδιωτικές επιχειρήσεις υπόκεινται επίσης στους κανόνες ή/και στις αρχές που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις κάθε φορά που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων που χρηματοδοτούνται κατά κύριο λόγο από δημόσιους πόρους.

Συνδεδεμένη στήριξη:

Στήριξη συνδεδεμένη με την παραγωγή συγκεκριμένου γεωργικού προϊόντος.

Σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων (Land Parcel Identification System, LPIS):

Βάση δεδομένων που περιέχει το σύνολο των γεωργικών εκτάσεων (περιλαμβανομένων αεροφωτογραφιών και δορυφορικών εικόνων) που είναι επιλέξιμες για *άμεσες ενισχύσεις* στο πλαίσιο της *κοινής γεωργικής πολιτικής*. Χρησιμοποιείται για τον έλεγχο των αγροτεμαχίων σε σχέση με τα οποία οι γεωργοί αιτούνται ενισχύσεις, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι αυτές καταβάλλονται για την ορθή έκταση και έτσι να αποτρέπονται οι καθ' υπέρβαση των οφειλομένων πληρωμές.

Σφάλμα:

Παρατυπία που αποτελεί απόρροια της μη συμμόρφωσης με νομικές και συμβατικές απαιτήσεις.

Σχέδιο διορθωτικού προϋπολογισμού:

Πρόταση της Επιτροπής για την τροποποίηση συγκεκριμένων τμημάτων του εγκριθέντος προϋπολογισμού για το συγκεκριμένο οικονομικό έτος.

Τ

Τελικός αποδέκτης:

Βλέπε αποδέκτης.

Υ

Φ

Χ

Χρηματοοικονομικό μέσο:

Είδος χρηματοδοτικής στήριξης από τον προϋπολογισμό της ΕΕ (γνωστό στο παρελθόν ως «μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής») που μπορεί να λαμβάνει τη μορφή «επενδύσεων μετοχικού ή οιονεί μετοχικού κεφαλαίου, δανείων ή εγγυήσεων ή άλλων μέσων επιμερισμού κινδύνου» (βλέπε άρθρο 2, στοιχείο ηζ) του δημοσιονομικού κανονισμού). Σε σύγκριση με τις επιχορηγήσεις, τα κύρια πλεονεκτήματα των χρηματοοικονομικών μέσων είναι η δυνατότητα που παρέχουν για μόχλευση πρόσθετων κεφαλαίων και για επαναχρησιμοποίηση -ή «ανακύκλωση»- της χρηματοδότησης.

Χρηστή δημοσιονομική διαχείριση:

Έννοια που περιλαμβάνει τις αρχές της οικονομίας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας και ορίζεται στο άρθρο 30, παράγραφος 2, του δημοσιονομικού κανονισμού: «Η αρχή της οικονομίας ορίζει ότι τα μέσα που χρησιμοποιούνται από το όργανο για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων του καθίστανται εγκαίρως διαθέσιμα, στην ενδεδειγμένη ποσότητα και ποιότητα και στην καλύτερη τιμή. Η αρχή της αποδοτικότητας αφορά τη βέλτιστη σχέση μεταξύ των χρησιμοποιηθέντων μέσων και των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων. Η αρχή της αποτελεσματικότητας αφορά την εκπλήρωση των ειδικών στόχων που έχουν οριστεί και την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων.»

Ψ

Ω